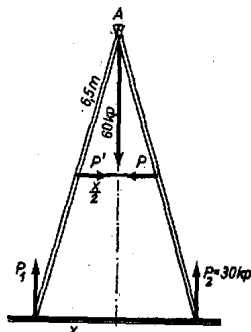

A létra megnyúlása utáni helyzetet az ábra mutatja, ahol x a megnyúlt huzal hossza és P a feszítő erő. Egyensúly esetén a rendszerre ható erők és forgatónyomatékok eredője nulla. Tehát a létra száraira ható függőleges nyomóerők összege egyenlő a csúcsban ható 60 kp-os erővel, és a szimmetria miatt

$$P_1 = P_2 = 30 \text{ kp.}$$

Vízszintes irányban a P kötél erő tart egyensúlyt a P' reakcióerővel.

Az A pontra vonatkoztatott forgatónyomatékok (a szimmetria miatt csak az egyik létraszárra írva fel):

$$M_1 = P \cdot \sqrt{6,5^2 - \left(\frac{x}{2}\right)^2}, \quad M_2 = 30x.$$

Tehát

$$(1) \quad P \cdot \sqrt{6,5^2 - \left(\frac{x}{2}\right)^2} = 30x.$$

A huzal megnyúlt hossza az eredeti hossz és a megnyújtó erő segítségével felírható:

$$(2) \quad x = 5 + 0,002P.$$

A továbbiakban kétféleképpen járhatunk el.

1. A két egyenletet x -re vagy P -re kifejezve negyedfokú egyenletet kapunk, és ennek megfelelő gyökét próbálgatással megkeressük.

2. Másik lehetőség, hogy lépésenkénti közelítéssel (szukcesszív approximációnak nevezik ezt az eljárást) határozzuk meg egyre pontosabban x és P értékét.

$x_1 = 5$ m-ből kiindulva (a megnyúlás előtti állapot) (1) egyenletből kiszámítjuk a P^1 értéket. Ezt a (2) egyenletbe írva x_2 -t kapjuk, amit ismét visszahelyettesítünk (1)-be. Az eljárást addig folytatjuk, amíg az egymás után kapott x és P értékek különbsége a kívánt pontosságnak megfelelően elhanyagolható.

Az így kapott értékek:

$$\begin{array}{ll} x_1 = 5 \text{ m} & P^1 = 25 \text{ kp} \\ x_2 = 5,05 \text{ m} & P^2 = 25,29 \text{ kp} \\ x_3 = 5,05058 \text{ m} & P^3 = 25,30 \text{ kp.} \end{array}$$

Tehát a huzalt 25,30 kp erő 5,06 cm hosszal nyújtja meg.

Josepovits Gyula (Bp., Könyves Kálmán g. III. o. t.)